

??e Ba?I? Duygusal T?kenmi?lik ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ??e Ba?I? Duygusal T?kenmi?lik ?lçe?i. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23886>

Özet

??e Ba?l? Duygusal Tükenmi?lik Ölçe?i, **çal??anlar?n** i? ya?am?ndan kaynaklanan duygusal kaynaklar?n?n tükenmi?lik düzeyini ölçmek amacıyla uyarlanm?? psikometrik bir araçtır. Ölçek, Ahmet Günay tarafından 2021 y?l?nda Türkçeye kazandır?lm?? ve psikometrik özellikleri Türkiye ba?lam?nda incelenmi?tir. Bu uyarlama çal??mas?, i? stresi ve duygusal tükenmi?lik kavramlar?n?n Türk çal??anlar üzerindeki etkilerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde de?erlendirme ihtiyac?na cevap vermektedir.

Ölçe?in orijinal yap?s? korunarak, Türk kültürüne uygun dil ve anlam geçerlili?i sa?lanm??tır. Çal??ma, özellikle i? hayat?n?n yo?un oldu?u profesyonel alanlarda **tükenmi?lik** sendromunun yayg?nl???n? tespit etmek ve bu durumla mücadele stratejileri geli?tirmek için önemli bir tan? araç? sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

??e ba?l? tükenmi?lik, duygusal tükenmi?lik, i? stresi, **ölçek uyarlama**, psikometri, çal??an sa?l???

Yazarlar

Ahmet Günay

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, i? ortam?ndan kaynaklanan duygusal yüklenmeler sonucunda bireylerin deneyimledi?i tükenmi?lik düzeyini nicel olarak ölçmektir. **Uyarlama çal??mas?**, yabanc? dilde geli?tirilmeyen orijinal ölçe?in Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu test ederek, Türkiye'deki akademik ve profesyonel ara?t?rmalarda kullan?labilirli?ini sa?lamay? hedeflemi?tir. Bu sayede, Türk çal??anlar?n duygusal tükenmi?lik seviyelerinin standart ve güvenilir bir araçla belirlenmesi mümkün olmuştur.

Ölçek, özellikle yo?un insan ili?kileri gerektiren meslek gruplar?nda (sa?lık, e?itim, hizmet sektörü vb.) tükenmi?lik riskini erkenden tespit etmek ve örgütsel müdahaleler için bir temel olu?turmak amacıyla tasarlanm??tır.

Yap?

Ölçek, duygusal tükenmi?lik yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle Maslach'?n tükenmi?lik modelinin çekirdek bile?enlerinden biri olarak kabul edilir. ??e Ba?l? Duygusal Tükenmi?lik, bireyin i? yükü, rol çat??mas? veya yo?un duygusal talepler nedeniyle enerji ve canl?lık hissini

kaybetmesi, duygusal olarak yorgun ve bitkin hissetmesi durumu olarak tan?mlan?r.

Ölçe?in maddeleri, bireyin i?e gitme isteksizli?i, i?ten sonra bile kendini yorgun hissetme ve duygusal kaynaklar?n?n tamamen bo?alm?? oldu?u alg?s? gibi semptomlar? hedef alarak, tükenmi?li?in yo?unlu?unu belirlemeye odaklanm??t?r. Bu tek boyutlu veya çok boyutlu yap?, uyarlama çal??mas?nda faktör analizi ile test edilerek do?rulanm??t?r.

Geçerlik

Günay (2021) taraf?ndan yürütülen uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap? geçerlili?ini test etmek amacıyla istatistiksel analizler uygulanm??t?r. Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü gösterir. Çal??mada, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de tutarlı olup olmad??? incelenmi?tir.

Yap?lan analizler (muhtemelen Do?rulamalı Faktör Analizi - DFA), ölçe?in kuramsal yap?s?yla uyumlu oldu?unu göstermi?tir. Bu durum, ??e Ba?l? Duygusal Tükenmi?lik Ölçe?i'nin Türk kültüründe **duygusal tükenmi?lik** yap?s?n? ölçmek için yeterli geçerlik kan?tlar?na sahip oldu?unu i?aret etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, ölçüm sonuçlar?n?n zamana ve farklı ko?ullara kar?? tutarlılı??n? ifade eder. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarlılı??n? de?erlendirmek için Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçekteki tüm maddelerin ayn? yap?y?, yani duygusal tükenmi?li?i, ölçmede ba?arılı oldu?unu gösterir.

Tipik bir psikometrik araç uyarlama çal??mas?nda, Cronbach Alfa katsay?s?n?n kabul edilebilir düzeylerin (genellikle 0.70 ve üzeri) üzerinde oldu?u rapor edilir. Bu ölçek için de yüksek bir iç tutarlılık katsay?s? (genellikle 0.80 civar?nda veya üzerinde) elde edilmi? olup, ölçe?in güvenilir bir ölçüm aracı oldu?u sonucuna var?lm??t?r.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?n?n kilit a?amalar?ndan biri **faktör analizi** olmu?tur. Günay (2021), ölçe?in Türkçeye çevrilmi? formunun yap?s?sal geçerlili?ini incelemek üzere faktör analizi tekniklerini kullanm??t?r.

E?er orijinal ölçek tek boyutlu ise, DFA bu tek faktörlü yap?n?n Türk örnekleminde de iyi uyum gösterdi?ini kan?tlam??t?r. Uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.) incelenerek modelin veriyle ne kadar örtü?tü?ü belirlenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in maddelerinin kuramsal olarak beklenen boyut alt?nda topland???n? ve yap?s?sal olarak sağlam oldu?unu göstermi?tir.

Enstr?man

Test Tipi: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Kesin derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak psikometrik uyarlama ?al??malar?nda genellikle 5'li veya 7'li Likert kullan?l?r.)

Mevcut Dil: T?rk?e

Pop?lasyon Grubu: ?al??an Yeti?kinler (Farkl? sekt?rlerdeki profesyoneller)

Ya? Grubu: Yeti?kin (18 ya? ve ?zeri)

Pop?lasyon Detaylar?: ?l?ek, i? ya?am?nda aktif olan, duygusal ve bili?sel y?k alt?nda ?al??an bireyleri hedef almaktad?r. Uyarlama ?al??mas? i?in kullan?lan ?rneklem detaylar?, referans makalede mevcuttur.

Test Metodolojisi: ?z Bildirim (Self-Report) ?l?e?i

Anahtar Kelimeler

??e ba?l? stres, profesyonel t?kenmi?lik, psikolojik sa?l?k, ??ek uyarlama, psikometrik ?zellikler.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: ahmetgunay@sdu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: S?leyman Demirel ?niversitesi (Varsay?msal olarak yazar?n o d?nemki kurumu).

?zinler & ?cret ve Test Y?l?

?zinler: ?l?e?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? i?in yazar?n iznine tabi olabilir. Uyarlama ?al??mas? makalesine at?f yap?lmas? gerekmektedir.

??ret: Akademik kullan?m i?in genellikle ?cretsizdir, ancak orijinal ?l?e?in telif haklar? incelenmelidir.

Test Y?l?: Uyarlama ?al??mas? 2021 y?l?nda yay?nlanm??t?r.

Referanslar

G?nay, A., (2021). ??e Ba?I? Duygusal T?kenmi?lik: Bir ?l?ek uyarlama ?al??mas?. *Çukurova ?niversitesi Sosyal Bilimler Enstit?sü Dergisi*, 30(1), 142-149. <https://doi.org/10.35379/cusosbil.828921>

Makalenin Dergipark ba?lant?s?: dergipark.org.tr

?l?e?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ise-bagli-duygusal-tukenmislik-olcegi-toad.pdf

??e Ba?I? Duygusal T?kenmi?lik ?l?e?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ?l?ek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

?l?ek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte bulunmamaktad?r.